BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 20 januari 1993

betreffende een steunmaatregel van Duitsland (Rijnland-Palts) voor de distillatie van wijn

(Slechts de tekst in de Duitse taal is authentiek)

(93/155/EEG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, en met name op artikel 93, lid 2, eerste alinea,

Gelet op Verordening (EEG) nr. 822/87 van de Raad van 16 maart 1987 houdende een gemeenschappelijke ordening van de wijnmarkt (1), laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EEG) nr. 1756/92 (2), en met name op artikel 76,

Gelet op Beschikking 90/472/EEG van de Commissie van 10 september 1990 houden erkenning van het feit dat de produktie van bepaalde v.q.p.r.d., gezien haar kwaliteitskenmerken, ver bij de vraag achterblijft (3), gewijzigd bij Beschikking 91/461/EEG (4),

Na overeenkomstig artikel 93, lid 2, eerste alinea, van het Verdrag de belanghebbenden te hebben aangemaand hun opmerkingen te maken, en na kennis te hebben genomen van die opmerkingen (5),

Overwegende hetgeen volgt:

I

Bij brief van 9 april 1991, ingekomen op 22 april 1991, heeft Duitsland de Commissie overeenkomstig artikel 93, lid 3, van het Verdrag in kennis gesteld van een steunmaatregel voor de distillatie van wijn. De steun zou 0,90 DM per liter gedistilleerde wijn bedragen.

Aangezien het hier gaat om een steunmaatregel van de Staat in de zin van artikel 92, lid 1, van het Verdrag en op deze bijstand, die moet worden beschouwd als steun voor de bedrijfsvoering, geen van de in artikel 92 bedoelde uitzonderingen van toepassing is, was de Commissie van oordeel dat de maatregel onverenigbaar is met het Verdrag.

Voorts is geoordeeld dat de maatregel in strijd is met de gemeenschappelijke ordening van de wijnmarkt, die een allesomvattend instrument van de Gemeenschapswetgeving is en geen ruimte laat voor nationale maatregelen die gericht zijn op de verbetering van het inkomen van de producenten via steun voor de bedrijfsvoering.

De Commissie heeft dan ook, zoals meegedeeld in haar brief SG(91)D/13454 van 16 juli 1991, besloten ten aanzien van deze steun de procedure van artikel 93, lid 2, van het Verdrag in te leiden en Duitsland in het kader van deze prodcedure te verzoeken deze steun niet toe te kennen. Ook heeft de Commissie Duitsland herinnerd aan, enerzijds, haar brief van 3 november 1983, waarin zij de Lid-Staten wijst op hun verplichtingen uit hoofde van artikel 93, lid 3, van het Verdrag, en, anderzijds, haar mededeling in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* (6), waarin zij stelt dat de Commissie bij onwettig toegekende steun, dat wil zeggen steun die is toegekend zonder de uiteindelijke positieve beslissing inzake de in artikel 93, lid 2, bedoelde procedure af te wachten, de Lid-Staten kan verzoeken de steun van de begunstigden terug te vorderen en/of kan weigeren voorschotten van het EOGFL over te maken of uitgaven voor nationale maatregelen die van invloed zijn op communautaire maatregelen, op de begroting van het EOGFL aan te rekenen.

De Commissie heeft Duitsland verzocht uiterlijk vier weken na ontvangst van bovengenoemde brief zijn opmerkingen mee te delen en heeft, via bekendmaking van deze brief, ook de andere Lid-Staten en de overige belanghebbenden daartoe aangemaand.

II

Hoewel Duitsland bij brief van 22 augustus 1991 extra tijd had gevraagd om de brief te beantwoorden waarmee de Commissie de procedure van artikel 93, lid 2, had ingeleid, heeft het geen argumenten aangevoerd tegen het standpunt van de Commissie dat deze steun niet mag worden toegekend. Andere Lid-Staten of belanghebbenden hebben geen opmerkingen doen toekomen.

III

De maatregel houdt in dat aan de wijnproducenten steun wordt verleend voor de distillatie van wijn van 1989 of vroegere jaren die is voortgebracht in gebieden waar in 1989 niet mocht worden geproduceerd, maar waarvoor de Duitse autoriteiten sindsdien toestemming hebben gegeven.

Op grond van Beschikking 90/472/EEG mocht Duitsland toestaan dat het areaal voor de produktie van wijn in Rijnland-Palts voor het wijnoogstjaar 1990/1991 met 982 ha werd vergroot.

(1) PB nr. L 84 van 27. 3. 1987, blz. 1.
(2) PB nr. L 180 van 1. 7. 1992, blz. 27.
(3) PB nr. L 256 van 20. 9. 1990, blz. 30.
(4) PB nr. L 245 van 3. 9. 1991, blz. 26.
(5) PB nr. C 254 van 28. 9. 1991, blz. 5.
(6) PB nr. C 318 van 24. 11. 1983, blz. 3.

Volgens Duitsland voelen de wijnproducenten zich benadeeld omdat de produktie van de vroegere wijnoogstjaren, waarvoor deze bepaling niet geldt, niet in de handel mag worden gebracht terwijl zij toch is voortgebracht in een gebied waarvoor achteraf toestemming is gegeven.

Aangezien de wijn van 1989 of vroegere jaren niet in de handel mag worden gebracht, stelt Duitsland voor, steun te verlenen voor de distillatie. De steun zou hoog genoeg zijn om ervoor te zorgen dat de hele betrokken produktie inderdaad wordt gedistilleerd.

De voorgestelde steun bedraagt 0,90 DM per liter gedistilleerde wijn. De maatregel is een eenmalige subsidie voor 1991 en het totale budget bedraagt 4,5 miljoen DM.

De bevoegde autoriteit krijgt een adressenlijst van de wijnproducenten die toestemming hebben gekregen om wijn te produceren in gebieden waar dit voordien niet toegestaan was.

De aanvrager moet gegevens verstrekken over zijn grond, de datum waarop hij een vergunning heeft gekregen en de hoeveelheid onverhandelbare wijn die is geproduceerd in gebieden waarvoor achteraf toestemming is verstrekt.

Voorts moet de aanvrager aantonen dat de wijn, die hij afzonderlijk heeft opgeslagen, werkelijk in de achteraf erkende gebieden is geproduceerd.

Vervolgens controleert de wijninspectiedienst de vermelde gegevens ter plaatse.

Na akkoord van de wijninspectiedienst moet de wijnproducent de bevoegde autoriteiten bewijsstukken van de distillatie voorleggen.

IV

In artikel 76 van Verordening (EEG) nr. 822/87 is bepaald dat de artikelen 92, 93 en 94 van het Verdrag van toepassing zijn op steunmaatregelen van de Staten in deze sector.

De onderhavige maatregel zou bijzonder voordelig zijn voor de betrokken Duitse wijnproducenten omdat zij hierdoor hun kosten zouden kunnen verminderen. Bijgevolg zou de steun de concurrentie tussen deze producenten en die van andere Lid-Staten vervalsen.

Uit statistische gegevens over de wijnoogstjaren 1989/1990 en 1990/1991 blijkt dat de bruto binnenlandse produktie van kwaliteitswijn respectievelijk 14 491 000 hl en 9 313 000 hl bedroeg. Om aan de binnenlandse vraag te kunnen voldoen waren respectievelijk 16 292 000 hl en 20 781 000 hl nodig. Uit deze gegevens kan worden afgeleid dat de zelfvoorziening 88 % bereikte in 1989 en 47 % in 1990. Het tekort kon grotendeels worden opgevangen door invoer uit andere Lid-Staten (8 000 000 hl in 1989 en 10 000 000 hl in 1990). De uitvoer naar andere Lid-Staten bedroeg 2 031 000 hl in 1989 en 1 914 000 hl in 1990.

De betrokken maatregel heeft ook een ongunstige invloed op het handelsverkeer, aangezien de betrokken producenten hierdoor hun distillatiekosten, die zij normaal helemaal zelf moeten betalen, kunnen drukken en de begunstigde ondernemingen zo hun manoeuvreerruimte ten opzichte van hun concurrenten kunnen vergroten.

De maatregel in kwestie voldoet dus aan de criteria van artikel 92, lid 1, van het Verdrag, waarin is bepaald dat steunmaatregelen met de aldaar vermelde kenmerken in principe onverenigbaar zijn met de gemeenschappelijke markt.

De in artikel 92, lid 2, van het Verdrag bedoelde afwijkingen op dit beginsel van onverenigbaarheid zijn duidelijk niet van toepassing op de betrokken steun. Bij de in artikel 92, lid 3, aangegeven afwijkingen die met de gemeenschappelijke markt verenigbaar zijn, gaat het om doelstellingen die in het belang zijn van de Gemeenschap en niet alleen in het belang van bepaalde sectoren van de nationale economie. Deze afwijkingen moeten strikt worden geïnterpreteerd bij het onderzoek van regionale of sectorale steunprogramma's of afzonderlijke toepassingen van algemene steunregelingen.

Met name mogen afwijkingen slechts worden toegestaan als de Commissie zich ervan heeft kunnen vergewissen dat de steun noodzakelijk is om een van de genoemde doelstellingen te verwezenlijken. Als de genoemde afwijkingen worden toegepast op steunmaatregelen die niet tot dergelijke doeleinden bijdragen, wordt eigenlijk toegestaan dat het handelsverkeer tussen de Lid-Staten ongunstig wordt beïnvloed en de concurrentie wordt verstoord zonder dat dit op grond van het communautaire belang verantwoord is, en dat bepaalde Lid-Staten hierdoor onterecht worden bevoordeeld.

In het onderliggende geval kan niet worden geconstateerd dat de steun tot dergelijke doelstellingen bijdraagt. Duitsland heeft immers geen redenen kunnen aanhalen, en ook de Commissie heeft geen redenen kunnen vinden, op grond waarvan kan worden gesteld dat de betrokken steun voldoet aan de voorwaarden voor de toepassing van een van de in artikel 92, lid 3, van het Verdrag bedoelde afwijkingen.

Het gaat niet om een maatregel die de verwezenlijking van een belangrijk project van gemeenschappelijk Europees belang moet bevorderen in de zin van artikel 92, lid 3, onder b), van het Verdrag, aangezien deze steun door de ongunstige invloed die hij op het handelsverkeer kan hebben, tegen het gemeenschappelijk belang ingaat.

Het gaat ook niet om een maatregel die een ernstige verstoring in de economie van de betrokken Lid-Staat moet opheffen, zoals bedoeld in dezelfde bepaling.

Wat betreft de in artikel 92, lid 3, onder a) en c), van het Verdrag vermelde afwijkingen voor steunmaatregelen die de economische ontwikkeling van bepaalde streken moeten bevorderen of vergemakkelijken en voor steunmaatregelen voor onder c) bedoelde acties, moet worden opgemerkt dat deze steun de toestand waarin de steunontvangende economische sector zich bevindt niet duurzaam kan verbeteren, aangezien op het ogenblik dat de steun niet meer wordt verleend, de toestand structureel niet veranderd zal zijn.

Bijgevolg moet deze steun worden beschouwd als steun voor de bedrijfsvoering, een soort steun waartegen de Commissie zich in principe altijd heeft verzet omdat hij niet wordt toegekend in omstandigheden die voor de in artikel 92, lid 3, onder a) en c), bedoelde afwijkingen in aanmerking komen.

Voorts houdt de maatregel geen rekening met het principe dat elk ingrijpen van een Lid-Staat in de marktmechanismen buiten de specifiek door de Gemeenschap vastgestelde maatregelen, de werking van een gemeenschappelijke marktordening dreigt te belemmeren.

In artikel 6, lid 1, van Verordening (EEG) nr. 822/87 is bepaald dat elke nieuwe aanplant van wijnstokken is verboden tot en met 31 augustus 1996.

In hetzelfde artikel is evenwel ook bepaald dat de Lid-Staten voor het wijnoogstjaar 1990/1991 vergunningen tot nieuwe aanplant kunnen verlenen voor oppervlakten die zijn bestemd voor de produktie van v.q.p.r.d., waarvoor de Commissie heeft erkend dat de produktie, gezien haar kwaliteitskenmerken, ver bij de vraag achterblijft.

In Beschikking 90/472/EEG is dan ook bepaald dat Duitsland kan toestaan dat voor het wijnoogstjaar 1990/1991 nieuwe wijnstokken voor Rijnland-Paltswijn worden aangeplant op een areaal van 982 ha. Zoals Duitsland zelf erkent, geldt deze beschikking niet voor in 1989 en vroegere jaren geproduceerde wijn, hoewel nadien een vergunning is gegeven voor nieuwe aanplant op precies hetzelfde areaal waar de wijn van 1989 en vroegere jaren was geproduceerd.

Bijgevolg mag, zoals Duitsland ook erkent, de wijn die is geproduceerd in gebieden waarop in 1989 en vroeger nieuwe wijnstokken zijn aangeplant, wettelijk niet in de handel worden gebracht.

Gelet op een en ander kunnen de in deze gebieden geproduceerde druiven en wijn, overeenkomstig de Gemeenschapswetgeving, een alternatieve afzet vinden in familiaal verbruik, produktie van vruchtesap en/of distillatie op eigen kosten.

V

In het licht van het voorgaande is de Commissie van oordeel dat de maatregel een steunmaatregel van de Staat is in de zin van artikel 92, lid 1, van het Verdrag en moet worden beschouwd als steun voor de bedrijfsvoering waarop geen van de in artikel 92 bedoelde afwijkingen kan worden toegepast. Bijgevolg moet de maatregel onverenigbaar worden geacht met het Verdrag en mag de steun niet worden toegekend.

Voorts is de maatregel in strijd met de gemeenschappelijke ordening van de wijnmarkt. Deze marktordening, waarvan een van de doelstellingen erin bestaat de producenten een billijk inkomen te garanderen, laat geen ruimte voor maatregelen van individuele Lid-Staten om het producenteninkomen via steun voor de bedrijfsvoering te verbeteren. Bijgevolg zou deze steun, zelfs als een afwijking overeenkomstig artikel 92, lid 3, van het Verdrag zou worden overwogen, indruisen tegen de gemeenschappelijke marktordening en zou daarom geen dergelijke afwijking worden toegestaan,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

De steun ten bedrage van 0,90 DM per liter gedistilleerde wijn, die Duitsland voornemens is te verlenen, is volgens artikel 92 van het Verdrag onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt en mag niet worden toegekend.

Artikel 2

Duitsland deelt binnen twee maanden na de kennisgeving van deze beschikking aan de Commissie mee welke maatregelen het heeft getroffen om aan deze beschikking te voldoen.

Artikel 3

Deze beschikking is gericht tot de Bondsrepubliek Duitsland.

Gedaan te Brussel, 20 januari 1993.

Voor de Commissie
René STEICHEN
Lid van de Commissie